

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2018. gada 26. novembrī
(OR. en)

14596/1/18
REV 1

SOC 729
EMPL 549
ECOFIN 1136
FSTR 79
JEUN 152

PIEZĪME

Sūtītājs: prezidentvalsts

Saņēmējs: delegācijas

Temats: DFS investīcijas cilvēkos: ES fondu un programmu ieguldījums
konverģencē, taisnīgumā un konkurētspējā
– prezidentvalsts orientējoša piezīme

Pielikumā pievienota prezidentvalsts orientējošā piezīme par minēto tematu, kas paredzēta
pusdienlaika debatēm *EPSCO* padomē 2018. gada 6. decembrī.

EPSCO padomes pusdienlaika debates

DFS investīcijas cilvēkos: ES fondu un programmu ieguldījums konverģencē, taisnīgumā un konkurētspējā

Politiskais konteksts

Reizi septiņos gados Eiropas Savienība lemj par tās ilgtermiņa budžetu – daudzgadu finanšu shēmu (DFS). Šis ir izšķirošs brīdis, lai apsvērtu politikas prioritātes laikposmam no 2020. līdz 2027. gadam. Šīs prioritātes būtu jāņem vērā arī saistībā ar Eiropas sociālo tiesību pīlāru, kas tika pasludināts pirms gada.

Atzīstot to, cik svarīgi ir veikt investīcijas cilvēkos, Komisija ir ierosinājusi, lai viena nākotnes DFS politikas kopa tiktu veltīta "*investīcijām cilvēkos, sociālajā kohēzijā un vērtībās*". Galvenie finansēšanas instrumenti šajā kopā ir Eiropas Sociālais fonds Plus (ESF+), *Erasmus* un Eiropas Solidaritātes korpuss. Turklāt citi finansēšanas instrumenti sniedz atbalstu Eiropas sociālajai un nodarbinātības politikai un vēl vairāk stimulēs sociālos ieguldījumus un nodarbinātības un sociālo reformu īstenošanu. Tie galvenokārt ir Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds (EGF) un *InvestEU*.

ESF+: galvenais finansēšanas instruments, ar ko atbalsta nodarbinātības un sociālo politiku

Lai gan finanšu krīze jau ir aiz muguras, tās sociālā ietekme vēl joprojām ir spēcīgi jūtama. Stratēģijas "Eiropa 2020" mērķis samazināt nabadzību, visticamāk, netiks sasniegts, un jauniešu bezdarbs dažās dalībvalstīs joprojām ir nepieņemamā līmenī. Turklāt Eiropas pusgadā ar konkrētām valstīm adresētiem ieteikumiem ir uzsvērtas svarīgas sociālās problēmas atsevišķās dalībvalstīs.

Lai reaģētu uz šīm un citām pašreizējām sociālajām problēmām un atbalstītu saistības saskaņā ar Eiropas sociālo tiesību pīlāru, Komisija ir ierosinājusi trīs tematiskās koncentrācijas prasības attiecībā uz ESF+.

Pirmkārt, ESF+ priekšlikums paredz *ciešu saikni starp ESF+ plānošanu un attiecīgajiem konkrētām valstīm adresētajiem ieteikumiem*. Ar to tiek mēģināts nodrošināt ciešāku saskaņotību starp finansējumu un to problēmu risināšanu darba tirgus reformu, izglītības un apmācības jomā un sociālo sistēmu pielāgošanā, kuras apzinātas konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos. Saskaņā ar Komisijas priekšlikumu dalībvalstīm tiek noteikta prasība atvēlēt šo problēmu risināšanai atbilstošus resursus plānošanas perioda sākumā un tad vēlreiz – vidusposmā.

Otrkārt, vismaz vienu ceturto daļu dalībvalstu ESF+ resursu būtu jāatvēl *sociālās iekļaušanas pasākumiem*, tostarp investīcijām materiālās nenodrošinātības mazināšanas pasākumos.

Treškārt, ESF+ priekšlikums ietver īpašu prasību par *prioritātes piešķiršanu jauniešu pasākumiem tajās dalībvalstīs*, kurās to jauniešu īpatsvars, kuri nemācās, nestrādā un neapgūst arodu, vēl joprojām pārsniedz ES vidējo rādītāju.

Iepriekšminēto koncentrācijas prasību ierobežotais skaits ir būtiska atkāpe no stingrākām prasībām 2014.–2020. gadam, tomēr vienlaikus tās joprojām ir tieši vērstas uz ES kopējo mērķu sasniegšanu. Diskusijas par tematiskās koncentrācijas kritērijiem jo īpaši attiecas uz to, vai būtu jāparedz lielāka elastība ESF+ finansējuma izmantošanā vai arī būtu lietderīgi ieviest stingrākas prasības ESF+ regulā.

Svarīgs jautājums diskusijās par nākotnes ESF+ vienkāršošanu un elastību ir tas, cik elastīgi ir iespējams veikt pārvietojumus starp dalībvalsts dažādajiem reģioniem. Komisija ierosināja piešķirt pilnīgu elastību līdzekļu pārvirzīšanai no vairāk attīstītiem reģioniem uz mazāk attīstītiem un ierobežotu elastību (līdz 15 %) – pretējā virzienā.

Daudzie finansēšanas instrumenti, ar ko atbalsta nodarbinātības un sociālo politiku

Lai gan ESF+ turpinās būt galvenais instruments sociālajā jomā, tomēr ir arī citi instrumenti, kas galvenokārt būs vērsti uz investīcijām cilvēkos un jo īpaši – prasmēs un pārkvalifikācijā.

Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds turpinās sniegt vērtīgu ieguldījumu, lai reaģētu uz negaidītiem nelabvēlīgiem notikumiem darba tirgū, kuriem ir ievērojama ietekme vai nu uz darba ņēmējiem vienā lielā uzņēmumā, vai darba ņēmējiem vairākos mazos uzņēmumos.

Programma InvestEU apvienos dažādus ES finanšu instrumentus, kuri pašreizējā DFS pastāv paralēli. "Sociālais un prasmju logs" budžeta garantijas veidā dos iespēju piesaistīt kopējās investīcijas 50 miljardu EUR apmērā, un ierosinātais Savienības finansējums būtu 4 miljardi EUR. Ar šo programmu finansēs investīcijas, jo īpaši tādās jomās kā prasmes, sociālā infrastruktūra, veselības aprūpe, ilgtermiņa aprūpe un tās pieejamība, mikrofinansēšana un atbalsts sociālajiem uzņēmumiem, kā arī migrantu un neaizsargātu personu integrācija, un tādējādi paplašinās rīcības iespējas sociālajā, izglītības un apmācības jomā. Tādējādi tā darbosies kā programma, kas papildina ESF+.

Attiecībā uz Erasmus Komisija nāca klajā ar būtiski pastiprinātu, iekļaujošu un paplašinātu priekšlikumu, kura mērķis ir trīskāršot mācību mobilitāti visā ES. Tas pastiprina atbalstu profesionālajai izglītībai un apmācībai un pieaugušo izglītībai, tostarp jauniem pasākumiem, tādiem kā profesionālās izcilības centri, lai papildinātu ESF+ ieguldījumu prasmju pilnveidē un pārkvalifikācijā jauniešiem un pieaugušajiem.

Ir jānodrošina arī papildināmība starp ESF+ un ierosināto reformu atbalsta programmu, jo īpaši reformu īstenošanas instrumentu, lai nodrošinātu saskaņotu pieeju strukturālo reformu atbalstam un publiskās pārvaldes modernizācijai.

Apspriežamie jautājumi:

- 1. ESF+ vajadzētu būt vērstam uz skaidru politisku mērķi, bet vienlaikus tam būtu jāpaliek pietiekami elastīgam, lai risinātu atsevišķu dalībvalstu problēmas. Kādām vajadzētu būt ESF + galvenajām prioritātēm? Kā būtu nodrošināma ESF+ elastība?*
- 2. Ņemot vērā to, ka ir ierosināti vairāki finansēšanas instrumenti, kas sekmē dalībvalstu nodarbinātības un sociālo politiku, kuras vispārējais mērķis ir veikt investīcijas cilvēkos, kā var nodrošināt to, lai finansēšanas instrumentu struktūra, prioritātes un turpmākā īstenošana viena otru papildinātu?*